GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ¼ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 88. **Brasiovu 23|11 Novembre** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 23 Nov. 1872.

Situatiunea nóstra interna imbraca din di in di aspecte totu mai posomorite. Inca nu s'au generalisatu de ajunsu convictiunile credulitatii nationaliloru si a partiteloru, ca se afla subminatu principiulu egalei indreptatiri, subminatu chiaru si prospectulu possibilitatii de a se pune asia ceva si in viatia practica, subminate tóte pretensiunile nationalitatiloru de a-si vedé asecurata existinti'a vietii nationale politice si, ce e mai caracterisatoriu pentru momentele de facia, si aerulu politicu e infectatu de una miasma, ce amenintia liber'a resuflare si a libertatii individuali; nu mai e credentia de bune reesite, nu mai e incredere nici respectu de persóne, si ce e mai tristu, ca si patienti'a s'a invescutu intr'o haina posomorita de inimicitia si dusmania implacabila intre partite, incatu s'ar' poté conchide, ca man'a de feru, ca absolutismulu ori conservativu ori personalu e engagiatu a-si lua frenele arbitriului seu.

Croatii cu petiorulu in pragu nu voru a mai suferi tamandarile si incalcarile pretensiuniloru loru de autonomia perfectu coegale cu maghiarii; Serbii se unescu la stórcerea pretensiuniloru loru, resoluti la extreme. Cá semnu de asprimea atitudinei loru vedemu infiintiatu unu nou diuariu in Belgradulu Serbiei, titulatu „Ujedinjenje“ ad. intrunirea; si vorb'a cea provacatória, cu care se si adreséza catra maghiari, amenintia cu asprimea desperatului séu a dechiaratului dusmanu. Éccai dechiararea dupa Albina:

„Domniloru magiari, trebue se ve rusinati, déca mai aveti rusine; inse se nu uitati, ca suvenirile de la 1848 inca mai traiescu; poporulu serbescu — bine si aduce a minte de Világosiu, despre trantirea vóstra la pamentu! Faptele vóstre blastemate, pe cari in tóta diu'a le comiteti in contra natiunei serbesci in Ungari'a, trecu peste tóta mesur'a si nu remane alt'a, de catu cu arm'a in mana a ne apera de loviturele vóstre. Este timpulu supremu, cá se ni tragemu socotelele. Trebue se venimu o data in curatu, ca — óre recunosceti voi drepturile eluptate ale natiunei serbesci, si vreti a-i asecurá individualitatea in monarchi'a vóstra asiánumita constitutiunale! In punctulu intrigeloru vóstre de astadi, natiunea serbésca vi-a aretatu ca, in anim'a ei pentru voi si pentru urgisitii fii ai vostri, nu essiste locu de feliu. Nu remane deci alt'a, de catu, cá prin furi'a vóstra se devenimu pre terenulu, unde sangele si cutitulu este singurulu judecatoriu!“

Facia cu acésta vorba óre in ce stadiu ne aflamu? Dér' maghiarii intre sene, chiaru si in parlamentu ne punu inaintea ochiloru alta pornire caracteristica pentru situatiunea de facia intre partitele maghiare, cari inexorabile si fora respectu se combatu cu loviturí tientite la definitiv'a dobórire, intre sene. Écca ce ne impartesiesce corespondentele nostru cá martoru oculatu din Pest'a:

„Din camer'a represent. Ungarici.

(Corr. or.) Siedinti'a dela 18 Nov. s. c. a fostu una dintre cele mai sgomotóse, mai ungaresci. A fostu una adeverata lupta de cocosi, cum se vedeau de aceste lupte in Americ'a d. e. in vremurile betrane. Nimicu n'a lipsitu, cá lupt'a — nobila si parlamentaria, ungarésca, cavalerésca — se fia completa, de catu chiaru numai „luarea formala de capu“. In primele momente, sinceru marturisindu nu -mi poteamu imaginá, ca unde me aflu, cu incetulu, cu incetulu inse me convinseiu cum se cade, ca sum in sanctuariulu Ungariei, in diet'a — ungariloru. Bancele, usile, ferestrile, ba, dóra chiaru si galleriele tremurau de sberaturele, racniturele, fremetele si injurarile parintiloru maghiari si maghiaroni ai patriei; a stangaciloru, estremiloru, clericaliloru, reformistiloru, ministriloru si a banatianiloru nationali. Erá scandalulu, de si nu celu antaiu in diet'a ungur., in tóta florea si poterea sa, imbracatu si intiortionatu.

Acést'a nu e poveste, nu e fantasia, neci visu; este fapta, audita si vediuta. Vomu vedé mai la valle.

Graudetf'a dilei a fostu dep. magh. Ludovicu Csernátony (redact. lui „Ellenőr“) unulu dinte cei mai esclinti si mai pronunciati **„romanofagi“** ai dietei ungaresci. Elu interpelasse, dilele trecute, in numele superioritatii politice a soiului ungurescu, pre minist. de justitia Pauler in caus'a lui Battagliarini, numitu jude la Fiumea, si care, din intemplare n'are fericirea d'a possede limb'a maghiara, acusandu ministeriulu de tendetie germanisatórie ca referéza germanesce etc. Pauler, astadi respunde intr'unu discursu cá diu'a de Vinereamare. Csernátony inse nu e multiumitu cu respunsulu. De aici apoi se incepe scandalulu-idealu. Csernátony in replic'a s'a dice intre altele, ca de cinci ani guvernulu numai a innaintatu germanisatiunea, si n'a facutu neci o politica ungurésca interna (óre!! coresp.)

In privinti'a civilatrice nu videmu altu ce, de catu intruducerea virilismului si sustienerea casei magnatiloru. Mai departe dice, ca tier'a nu e indestulita cu atat'a, ca ministrii suntu ministri si -si edifica case si cumpera bunuri. (Aprobari fortunóse in stang'a. Sgomotu in drépt'a si strigari: la ordine!) Alb. Németh, intrerumpendu, sbéra: Da! asie este, ei cumpera bunuri si facu geschäfturi! (Sgomotu mare si indelungatu).

Presiedintele: Rogu pre d. deput. se esplice cuvintele, ce le-a folositu contra guvernului. Csernátony: Intrebu pre d. conte Lonyay, n'a edificatu casa, n'a cumperatu bunuri? Elu cumperase bunuri intr'unu tempu, candu in manipulatiunea statului este difficit (Sgomotu mare.) Mai urmara apoi unele lucruri minunate si delicate, se precepe totu intre sgomotu si sberature.

Dupa o scurta duplica a lui Pauler, camer'a iea actu despre respunsulu ministr. de justitia, datu la interpellatiunea lui Csernátony.

Acum inse se scóla Lonyay, cu ven'a maniei pre frunte amflata si reflecta la enunciatiunile necrutiatórie ale lui Csérnátony. Aici apoi urméza semburele, grossulu scandalului parlamentariu.

Lonyay: On. camera! Suntu acuse, la cari respunsulu celu mai demnu, este despretiulu. (approbari indelungate in drépt'a; sgomotu in stang'a). Facia de unu contrariu apertu si onestu, -mi tienu de detorintia a respunde la tóte cu dea meruntulu; inse facia de calumniarile, cari le-am auditu dela infientiatoriulu (Csernátony) scólei, care nu o potu caracterisá altucum, de catu **„scol'a calumniarii“**, arm'a cea mai démna este: provocarea-mi la trecutulu mai de 30 ani si conscienti'a mea curata, onesta si, este — despretiulu. (Aprobari sgomotóse si frenetice in drépt'a; neodihna mare.) Nu voiescu, continua Lonyay, se descoperu trecutulu d-lui deputatu, ca-ce asi avé d'a spune multe fromóse si minunate despre elu etc. etc. si totu asiè vre-o diumetate de óra.

Csernatony: On. camera! De mai multe ori a-ti avutu placerea a esperiá, ca eu vorbindu despre lucrurile comune (intrerumperi din drépt'a) placa a ascultá, ve-ti vidé ce va esi de aici. Cu privire la affacerea despre care tocmai erá vorbá, póte ca am vorbitu vehemente, ch-ci am sentitu aduncu si fierbinte; inse acum iu-asecuru pre d. ministru presiedinte, si póte vidé si on. camera, ca sum tare liniscitu, ca-ci la cele, ce a dissu d-lu ministru despre despretuire respundu fórte linu (approb. in stang'a: illaritate in drept'a.) Ce se tiene de cele-lalte, le incredu onestitatii camerei, le incredu de a dreptulu judecatii, fostului presied., d-lui Paulu Somssich, deca respunsulu, care mi la datu presiedintele guvernului, fostua respunsulu unui omu de omenia séu bá? (Sgomotu si toietu immensu si indelungatu, strigari: la ordine! la ordine!) Bánó, Ghiczy, Sommsich, Moricz voiescu se vorbesca, inse nu potu, nu-i intielege nime in turburatur'a memarginita.

Astfelu, ne mai potendu-se face ceva, presied. redica siedinti'a la 11 óre a. m.

Noi nu pré avemu lipsa a mai face comentarie la cele insirate, ni e destulu catu amu sciutu si am esperiatu si asta-data; fia-care romanu si-va poté face judecata si opiniunea sa romanésca, inca chiaru si aceia, cari cu corpu cu sufletu, pre mórte, pre viétia voira, si, dóra mai voiescu, se se vere in tr'unu astfelu de parlamentu, in o astfelu de camera constitutionala.

„Valeriu.“

Unde arbitrariului poterii se respunde cu terrorismu, acolo nu e departe erruptiunea vulcanului politicu. Se scrie, ca dupa inchiarea acestei siedentie deputatii in grupe se consultara, si Lonyay s'ar' fi exprimatu, ca-si depune portfoliulu. S'a dusu la Deak, care e morbosu si deacolo la regele in Gödöllö. Indesiertu tóte, pace in Ungari'a nu va fi, pana candu nu va reveni imperati'a dreptatii, care fugi cu Astrea de pe pamentulu ei. —

Vreo cateva cuvente in caus'a autonomiei besericei gr. cat.

(Fine. Vedi nr. 83.)

In cei trei articuli precedenti, — pre cari nece decatu nu iam scrisu cu scopulu de a face imputari unatiei, dupa cum afirma unu diuariu romanu, ci singuru din iubire catra autonomi'a besericei romane-unite, fora de a aduce óre undev'a la calu de pucina indoéla marile folóse, cari lea castigatu natiunea romana din unirea cu besteric'a Romei, — am aretatu pre scurtu cum s'a surpatu autonomi'a besericei romanesci unite in credentia cu beseric'a Romei; am aratatu ce pericle o amenintia pre asta beserica, in cercarile catoliciloru unguri de a ne fusiová in beseric'a ungurésca-catolica.

Si ce facu unitii cu acesta-a pericle? Mai ca nu sciu ce se dicu; opiniunea publica este, ca unitii nu facu mai nemic'a, celu pucinu asta opiniune este inradacinata in anim'a celei mai mare parti a

intelegentiei unite, cu privire la capii dieceseloru nóstre si la activitatea loru desvoltata pana acumu, spre a restitui beseric'a unita in drepturile sale autonóme.

Dorinti'a dupa sinóde este generale. S'a exprimatu acésta dorintia prea adesiori atatu in diuaristic'a romana, catu si prin deosebitele representatiuni ale tracturiloru protopopesci asternute consistoriuloru nóstre. Totulu fora resultatu. Presantitii parenti tacu tacerea pescelui.

In midiuloculu acestei amortiri; vine unu mireanu cu provocarea s'a ddto 22/10 Martiu 1861, — aduna conferinti'a bisericésca la Alb'a-Iulia, — ne-ci guverniulu, ne-ce primatele dela Strigoniu nece pap'a ba nece deosebitele suspitiunari si intrigi nu oprira adunarea acestei conferentie, — ea se aduna, protopopiatele trametu, ardiendu de dorulu sinódeloru, deputati alesi.

Se facu cele dóue acte memorabili cunoscute, si de atunci éra tacere adenca.

Se scia despre consistoriulu metropolitanu din Blasiu, ca a facutu pasi, pre la regimu, séu cum se spune acolo, la locurile mai inalte pentru castigarea concesiunei tienerei unui congresu bisericescu din intréga provinci'a bisericésca tienatóre de metropoli'a de Alb'a-Iuli'a. Pana astadi inca concesiunea nu se scia, ca se se fi castigatu; deci nece proiectatulu congresu nu s'a potutu tiené.

Metropoli'a de Alb'a-Iulia, cá biserica autonóma este inarticulata in lege.

Vine acum'a de deslegatu intrebarea, ca óre póte ea tiené congregatiuni pentru trebile sale bisericesci, fora invoirea prealabila a regimului séu ba? Eu unulu multu am invertitu la foile cartiloru de legi, si **nu am aflatu necalurea vreunu paragrafu,** carele se oprésca pre membrii unei beserici recunoscute de statu, cá se nu póta tiené congregatiuni pentru treburile sale bisericesci fora invoirea prealabile a regimului. Intr'unu statu constitutionalu dreptulu de adunare este **liberu,** numai sub absolutismu nu erá ertatu se se adune ómenii, nece bataru la o petrecania, fora concesiunea politiana.

Concedu si eu, ca pentru de a aduná o congregatiune intr'o forma de totu nóua, cu scopu de a cá unu organismu nou, modernu beserice, pentru de a poté castigá dreptulu de esecutiva la acelu organismu, este de lipsa cá congregatiunea, carea va construí acestu organismu, se se adune cu invoirea si dupa formele, cari se voru statori din partea poterei statului; acésta este de lipsa si din acelu motivu, ca-ce unu astufeliu de congresu are de a organisá si momentós'a intrebare: a referentiei bisericei catra statu, — are de a face cum ai dice unu contractu cu statulu. Ei déra unu congresu de atare natura vedemu, ca nu ni se concede, — nu se póte inca aduná.

Cine opresce inse pre venerabilele nóstre ordinariate, cá se adune sinódele diecesane mixte basate pre canónele bisericei, recunoscute chiaru si prin statu prin faptulu inarticularei acelei beserici in legile tierei? Au singuratecele diecese nu au nemic'a de organisatu in leintrulu loru? Au dóra d. e. in eparchi'a Blasiului nu ar' poté nemic'a organisá unu sinodu eparchialu, cu privire la moralitatea clerului si a poporului? cu privire la administrarea averiloru bisericesci, a realitatiloru si fonduriloru eparchiei?

nemic'a in caus'a scolaria?

nemic'a cu privire la ameliararea subsistintiei clerului, a invetiatoriloru si a altoru servitori bisericesci? Si altele multe, ...

Unu sinodu eparchialu ar' poté cu privire la tóte aceste cestiuni, aduce otariri salutari, a caroru executare si ar' afá basea s'a in legile vigenti si nu ar' avé lipsa de intarirea regimului.

Pentru ce nu se aduna sinódele eparchiali?

Ce este óre caus'a d. e., la acesa, ca pentru de a se satisface dorintieloru sinodului electiv tienutu la Blasiu in 10 si 11 Augustu 1869 espri-mate in punctele 5, 6 si 8 ale conditiuniloru de alegere pona astadi nu s'a facutu inca nemic'a?

Multi din inteleginti'a mirésa unita suntu de parere, ca clerulu de diosu doresce din sufletu, cá la sinódele eparchiali se iè parte si mirenii, — consistoriale inse ar' fi inimice acestei idei. Nu sciu adeveratu este séu ba, — atat'a inse vedemu, ca prin tractele protopopesci se tienu sinóde mixte, fora de a fi fostu acele orenduite dela consistórie si fora de a le opri ciner'a, — sinódele eparchiali inse cá in palma.

In numerulu 1. alu „Sionului romanescu“ din 1865, o peana agera a descrisu dreptulu si datoriti'a episcopiloru nostri de a aduná sinóde. In acelu articlu s'a demustratu pana la convingere libertatea si poterea nerestrinsa in nici unu modu, a episcopiloru nostri, de a convocá spre benele bisericei unite si alu fiiloru sei sufletesci sinóde ori si candu voru voi.

Dè ceriulu cá spiritulu santu se adumbreze cu acésta vointia pre episcopii nostri catu de curendu!

Unu mireanu unitu.

Afaceri scolastice.

(Urmare.)

Granitiarii regim. I rom. aveau unu fondu de montura in administratur'a statului. Cercara in catera rondurí alu trage in administrare propria. Statulu, care din acest'a cestiune privata voliea a-si face capitalu de interese particulari, nu aprobá statutele, cum erau ele compuse in spiritu independente. Vene anulu 1871, si cu elu cele mai umilitórie conditiuni si modificatiuni din partea statului relative la fondulu de montura. Granitiarii le acceptará in Maiu tr. fora a se altera. In sensulu loru se constitue intr'unu comitetu pentru representarea, inspectiunea, administrarea si manipularea fondului.

(Statulu -si ajunge scopulu, supunendu in ultimulu § 39 alu statuteloru tóte scólele sustienute din acestu fondu inspectoriloru reg. comitatensi).

La atat'a indreptatiescu statutele pre granitiari, nimic'a mai multu.

Comitetulu granit. face unu pasu mai departe. In 30 Iuliu 1871 Nr. 25 notifica comisariulu regiu. Venerat. ordinariate de Blasiu si Sibiiu si toturoru juredictiuniloru in a caroru cercu se afla comune granitaresci, ca-si incepe activitatea asupr'a scólcloru din comunele respective. Unu faptu temerariu acest'a, nepreveditu in statute, ci numai in autonomi'a ilusoria a comitetului granit. Elu absolva ordinariatele de o juredictiune legala fora a renunciá, in conducerea scóleloru si a invetiamentului, si se obtrude pre sene cá stare. Despolia scólele de caracterulu confessionalu si le botéza: scoli centrali granitaresci. Intra in interiorulu invetiamentului, abrogandu tóte dispositiunile consiliului supremu scol. archidiecesanu, cu asia numitulu „Normativu“, privitoriu la organisarea invetiamentului in scólele centrali ale reuniunei granit. Normativulu consta din 37 §§ relative la scóla, invetiatori si autoritati. E o adeverată compilatiune a legei reg. de instructiune. Intre obiectele de invetiamentu in § 12 p. n. din deosebita consideratiune, predilectiune si angagementu impune limb'a maghiara si germana, a caroru cetire si vorbire se ordonă cu cercul. comitetului subscrisu de presidentele Urs si Petri dto. Ian. 1872 Nr. 24.

Spre acestu scopu comitatulu impartasiesce scólei ABCD. maghiare si germ. gratuited ela minist r. ung. (ABC. de P, Gön.)

In nexulu acestor'a, pre comitetulu granit. 'lu caracteriséza si cercular. Nr. 190 c. care amblá prin satele granitiarie a ademeni si inrolá prunci si prunce romane preparandiei de statu din Clusiu, cá mai tardiu se servésca de instructori ér' la romani.

Adeverata compromitere a limbei si semtiului nationalu. O intentiune pronunciata de renegare a suveniriloru nationali (!!) prin atari institute de limbe si aspiratiuni straine.

Aci -mi venu amente ultimele lenie de unu mare adeveru pronunciatu de D. Redact. alu „Gaz. Tna.“ in unu NB: „Numai noi se fimu multi morii, muti in dungi aternati de pungi etc.“ Se massacramu chiaru si scól'a poporala timpindu desvoltarea mintiloru crude cu limbele straine? risum teneatis. —

Comitetulu granit. -si inaugura activitatea relative la scól'a din Orlatu in unu modu pre catu se póte de eclatantu.

La inceput. Iul. 1871 cassá salariulu unui invetiatoriu de 250 fl. v. a., aprobá pentru totudeun'a relutulu de cuartiru a doi invetiatori sistemisatu cu pré inalta ordinatiune maiestatica din 4 Maiu 1864 Nr. 4503 din fondulu de montura. Denegá solvirea salariului de 8 luni a invet. II I. Moldovanu si de 2 luni a invet. I. Andreiu sub cuventu sei solvésca cene ii a asiediatu de invetiatori. Adeca Ven. ord. metropolitanu.

Abea s'au inceputu prelegerile an. scol. trecutu, din caus'a unoru carpituri, in 16 Oct. si pre la 21 Nov. tr. d. a. domnulu colonelu presiedintele Urs si secretariulu seu Petri visitéza scól'a din Orlatu. Mesariulu Fischer adusu de preotulu chiaru in tempulu prelegeriloru incepe a carpi in laintru. Invetiatoriii i au facutu locu. Dupa $2^1/_2$ se incepu prelegerile. Presiedentele colonelu cercetéza cu clientulu seu chiliale, privindu la invetiatori preste umeru. Recerca elevii cu intrebari subtile, ei inse nededati cu atari statue nu respondu. — Altucum fiendu aprópe de inceputulu sem. invetiatorii erau in esercitiulu lecturariu, benedeprindindu-i pentru ulteriorulu propunamentu sistemisatu.

DD. óspeti se retragu in tacere fora a adresá invetiatoriloru o singura jota. Invetiatorii remanu uimiti intrebandose: Ce visita superiora póte fi ast'a atatu de desconsideratória si muta? Elevii unulu catra altulu: óre aceia cene suntu?

Totulu se parea enigmaticu. Enigm'a se resolva cu cercul. dto 22 Nov. 1871 Nr. 216 indreptatu fora remuscarea consciintiei catra tóte scólele granit., care pre basea supra amentitei visite dechiara pre invetiatori de „neabili“, si scól'a in „decadintia totala“.

Ratiunea sanatosa nu se póte in destulu mirá de atare procedura demna de compatimitu.

Cene se fia acelu individu atatu de temerariu si impertinente in seclulu nostru, care se-si aroge siesi dreptulu judiciariu, cá din o singura ochire se condamne publice pre altulu si sei enuncie sententia mortale fora observarea legei judiciarie? pre candu scimu ca la aducerea si enunciarea unei sententie jureprudenti'a recere o dose bunisiora de motive si documente autentice si valide, horendum judicium! din o visita de ochi.

Acte oficiose de acestu calibru nu inbarbatéza pre educutorii granitiarasiloru. Ele lovescu si violeza demnitatea si ambitiunea celui din urma invetiatoriu. Ele nu atragu nece constringu pre invetiatoriu la nesulu si increderea reciproca cum si armonia, ce trebue se esiste intre superiori si sub alterni. Ele nimicescu zelu si volia pre lenga cea mai buna vointia si inclinatiune ce o posiede unu invetiatoriu catra chiamarea sa.

Totu acei factori colucratori in vini'a culturei totu acei individi cu unu trecutu plinu de energia, despectati de noii superiori in furi'a Cercular. Nro. 192—871, care espresu dice: Comitetulu si a propusu in totu modulu a salva vedi'a si demnitatea invetiatoriloru, dupe 3 luni obtienu spressiunea multiumirei de resultatulu esamenului de erna in chartia Comit. N. 104.

Relative la decursulu esamenului granit. nu potu trece cu vederea necorect'a si nejustificabil'a procedura observata de comisariulu de esamenu esmisu de Comitetu.

Normativlu in § 32 unde e vorb'a de atributele comitetului sub lit. c. dice: avisitá prin unu membru alu seu fia care scóla celu pucinu adata in anu, si a asistá la esamene.“

Atributele Direct. supr. nu su prevediute nicairea, de nu in arbitriu, cum se vede.

Cum se porta Petri in diu'a esamenului in faci'a acestui §, a invetiatoriloru, a scolariloru, si a publicului. Se vedemu.

Intrandu in scóla liè de locu rolulu invetiatorelui. Propune intrebari afora de materi'a indicata in tesele ce jocu pre mesa.

Securu cu scopulu a confundá nevinovatii eleri a-si arată eruditiunea pedagogica si a apostrofá pre invetiatoriu, cu a carui voce si metoda suntu pruncii dedati. Deca unu elevu i respondea nimeritu, Comisariulu esaminatoriu, nu asistente, in locu a incuragia si laudá dicé: Acest'a se póte si altumentresa, nu scii? cá si cum scól'a poporala ar avé missiunea a se ocupá de formele metodice din lume. Descinde in subtilitati gramaticali sintactice periodice, convertarea de sententie romane in germane etc. Face esamenulu sarbedu si disgustatoriu. I detrage si umbra festiva si solemna ce are a fi-fia care di de esamenu. Insémna in „Notes“. . . . Termina cu cateva spressiuni . . catra scolari si publicu, uita cu totulu de factorii si promovatorii instructiunei, cari in prima linea suntu invetiatorii. Se retrage murmurandu, si esamenulu s'a finitu.

Nui permisu invetiatorelui a sci, déca esamenulu seu e acceptabile, ori nu. Judiciulu apartiene Juriului „de nobis sine nobis.“ Nu se da locu invetiatorelui a-si espune motivele, gravaminele, cari in decursulu semestrului fura nefavoritorie instructiunei ori siesi. Combate si critica manualele ce nu convinu inaltei sale eruditiuni d. e. gram. rom. a Magazinului de sciintia: Ciparíu, Geogr. ard. de eruditulu Prof. Moldovanu, in audiulu acelor'a carii si pentru carii se propunea atari manuale.

Invetiatoriulu granit. pre langa $5\frac{1}{2}$ óre cotidiane de propunere are se duca diuariu de materia propusa in fia-care óra, dupa Cercul. Nr. 73 c., cate o cóla de absentii la diu'a Of. Com. (o de insemnatu d. e. ca la Orlatu absentii unui anu referati in tóta diu'a, numai in precedentiele esamenului de véra sau executatu) a 2 di, 2 cóle: Of. Com. si Comit. granit. dupa Cercul. Nr. 189 —871. Tempulu dara a se ocupá invetiatoriulu de Cualificatiunea sa propria e consumatu de formalitati inutile.

Directorele sustiene, ca: Invetiatoriulu nu trebue se se ocupe afora de ABD. si leptuariu cu nemic'a.“

In 3 Maiu c. dise catra invetiatorii P. si M. „Nóue nu ne trebue omeni invetiati, ne indestulimu cu de cei prosti.“

(Asta nu o precepemu; in Metodica si Pedagogia asia ceva recomendatu n'am cititu R.)

In 18 Iul. c. in cancelaria se viersuesce: „pana nu ne scapamu de theologi, nu facemu brandia.“ Are dreptu, si i se permite, pentruca desbracandu scólele de caracterulu confesiunale, cá se vinia Ministrulu dupa actulu alegeriloru dietale a trantí pe més'a comitetului ordenele cu dechiaratiunea de „scóle comunale“ (sic! suntemu curiosi, unde -si va afá comit. refugiu, nu se va intórce cu mea culpa catra ordinariate?). Lucru fórte naturalu . . . .

Ce se dicemu mai departe candu acelasi d-nu in 19 Iul. c. sér'a in otelulu „Felsenkeller“ in Orlatu, in presenti'a totoru invetiatoriloru granit. pronuncia solemnu, susu si tare urmatoriulu Nunciu: „Invetiatoriloru! Ve recomendu gimnastica, aci Ve voiu esaminá. In celelalte studia nu me pricepu, pre acel'a, care mi lu va recomenda d. directore de bunu, juru ca e bunu; pre cel'a, care mi lu va recomendá de reu, juru, ca e reu“.

Asia se numesce in o hartia presidiala scrisa in tonulu celu mai — catanescu — catra d. invetiatori dela Orlatu, pentru ca n'au sciutu reglamantulu se sté in „habtacht“ la visit'a de ochi din 21 Nov. tr. memorata in acésta corespondentia . . . .

(Va urmá.)

Ighiu in 5 Nov. 1872.

„Vorbesce adeverulu, si ti se va sparge capulu“.

In dilele de curundu trecute aflaiu in nr. 76 din „Gazeta“ una corespundintia din Cricau esita din filosofi'a D. Petru Trutia cá respunsu la cele aserate de mine cu respectu la conduit'a sa cu ocasiunea adunarei generali a despartiamentului Asociatiunei.

Regretu fórte multu, ca nu am sciutu mai tempuriu de acestu pamfletu plinu de patima si de resbunare, cá se nu fia suferitu onorea mea tempu mai indelungatu inaintea on. publicu.

Scopulu celu adeveratu alu articlului ce am publicatu a fostu curatu numai, a descrie catu se póte de fidelu demersulu lucrureloru atiugatórie de interesulu publicu natiunalu, éra nece decatu a me demite in polemie personale, precumu-i place D-lui Trutí'a a me constringe se descindu pre acestu terenu, propriu numai D-sale. Déca cu tóte aceste, in ordenea acteloru intempiate, am atinsu si persón'a D-sale precumu se pare fórte susceptibila, aceasta a adusu cu sine insasi natur'a lucrului, pentruca locm'a D-sa — care se incérca a se aperá — a fostu urdiloriulu acelor'a. Si eu am fostu, si sum de acea opiniune, cumca acel'a, carele cutédia a lucrá cu voli'a in contra unui scopu natiunalu, cumu este spriginirea unei scóle romane, acel'a, carele tinde a escitá focolu urei si certeloru daunóse confesiunale acumu, candu noi avemu cea mai mare necesitate de armonia si intielegere fratiésca, dicu, acel'a este demnu se fia aretatu cu degetulu, dicunduse cu strabunulu: „hic niger est, hunc tu romane caveto!“ — Se scie inse ori si cine, si cu deosebire D. Trutia, cumca noi aflamu pacea, intielegerea si iubirea fratiésca, éra pre basea acestor'a emanciparea scumpei nóstre natiuni prin cultura, si aceste daruri divine a ni se rapi, sub nece unu stémetu, nu vomu permite.

Dupa aceste premise generali, voi trece la meritulu obiectului presinte: a satisface provocarei parentelui Trutia. Inainte de tóte inse trebue se observu, cumca déca D-sa nu aru fi scosu din dictiunariulu seu —, terminii cu cari a traitu, si déca nu me provóca in modu atatu de violentu, — póte asiu fi trecutu totulu cu vederea . . . . inse parintele Trutia promite, cumca nu me va atacá, cá se nu comita unu pecatu in contra legei virtutii, éra mai departe totu D-sa —, dupace me acusa, ca asiu fi scrisu neadeveruri, vine si me inferédia in modulu celu mai nemeritatu, decumva nu voiu retrage seau documentá cele scrise de mine.

E bine! Poftimu parinte Trutia! eata argumentele:

Celu de antaiu argumentu — milu subpeditedi insuti D-ta, candu recunosci impreuna cu mine, cumca la prandiu s'a adusu de catra unu Trutia pre tapetu cestiunea. Este inse sciutu, cumca la prandiulu acel'a nu a fostu nemene altulu cu numele Trutia, numai D-ta si fetiorulu D-tale. Candu pretindi déra in not'a ce o adaugi sub linia, cum ca a fostu unu altu Trutia, urmédia de sine, ca voliesci a impinge tóta culp'a in responsabilitatea numai pre fetiorulu D-tale. Ca-ce dóra nu vei mai avé si acea cutediare se afirmi adi, mane, cumca aru fi fostu vreunu Trutia din comun'a vecina — Bucordea — unde se afla mai multi — cu numele acest'a. Spre documentarea acestui adeveru, me provocu la insusi primitoriulu óspetiloru, carele martorisesce si astadi, ca densulu n'a avutu alti óspeti cu numele acest'a — afora de D-ta, si fetiorulu D-tale. — Acésta unadata constatata, se mergemu mai departe.

Adeveratu, ca eu nu am luatu parte, la prandiu cá se audu cele ce sau vorbitu acolo, inse faptele cari au urmatu dupa acea m'au convinsu pre mine, si au potutu convinge si pre altii despre intregu adeverulu din caus'a subversanta. Si anumitu:

Este fapta, cumca celu mai mare sgomotu l'a, produsu D-ta atunci, candu nu numai cu vorb'a, ci si cu fapt'a ai aperatu si sustienutu desbinareai dandu unu pré tristu esemplu celoru cari au fastu martori la scen'a acea. Au póte vei negá, cumca din tóta inteligenti'a — numai D-ta ai fostu carele ai datu semnalulu retragerei? Martori in respectulu acest'a -mi suntu toti spectatorii, cari cu o via indignatiune teau petrecutu cu privirea. Seau póte prea marea mania tulburanduti crerii, te a facutu a crede, cumca — fiindu si altumentrea sprintenu la corpu ai sburatu, si asia nu te va fi observatu nemene? Vedi D-le Trutia? Acésta insemna a fi — cum? candu ceneva se retrage cu scandalu nevoindu a ajutá unu scopu nobilu si nationalu, numai pentru cuventulu, ca nu s'a luatu in vedere si confesiunea s'a, éra nu candu cineva se pune in fruntea unei cause sante, si combate pornit'a tendintia de a se face certi si desbinari periculóse. —

Nu me potu mirá de ajunsu de logic'a D-lui Trutia, carele se pare a aperá justa pretensiune — dupa D-sa — ce s'aru fi radicatu, nu pentru una scóla unita seau neunita, ci pentru una scóla romana, si apoi totu se rusinédia a-si recunósce fetufu seu, voindu a compromite mai bine pre fetiorulu seu.

Scóla romana! Vedi asia frate, dér' ai comisu ipocrisia, ca nu D-vostra sunteti, D-le Trutia! care voiti scóla romana, nu, pentruca — chiamu de martori pre toti fruntasii D-vóstre din Ighiu — pre cari nu odata i am invitatu, se ni **unimu** fortiele materiali spre a radicá in acestu opidu una scóla roman'a de modelu, la carea aru poté concurge apoi intrégа romanie de sub pol'a acesteru munti, si scii ce mi s'a respunsu? noi bucurosu amu voi, **Inse** nu voliescu altii — adeca superiorii besericesci. Ci ad rem.

Este fapta mai incolo, cumca celalaltu Trutia, pre care nece voliesci alu cunosce, cá si candu aru fi venitu din Flandri'a — nu a consentitu cu Dta, pentruca densulu a remasu cu noi, si a luatu parte — pre catu sciu eu — chiaru si la teatru.

Tóte aceste dovedi D-le Trutia suntu cunoscute de toti, refrangele déca poti, et eris mihi magnus Apollo! Dér' totu aceste vorbescu erasi — fora nece una dubietate — cumca nu altulu, ci numai D-ta ai avutu nu pré laudabilulu rolu in aceasta afacere.

Inse D. Truti'a afirma, cumca nu D-sa a luatu mai anteiu cuventulu in caus'a diu cestiune, ci unu altu Trutia, adeca nu tat'a, ci fetiorulu. Asia parinte Trutia? Este dér' fetiorulu D-tale, carele documentédia atatu de pucinu cumpetu? Este fetiorulu D-tale acela, care ne face a sperá asia pucinu dela d-sa in caus'a cointielegerii? Eu nu asi voi se credu.

Déca inse e asia, cumca fetiorulu D-tale si a permisu a aruncá merulu de cérta intre noi, fia, eu nu voiu insiste multu asupra acestui lucru pentru mene indiferentu, caci de aci numai atat'a aru urmá, cumca D-ta nu ai vorbitu cu gur'a D-tale, ci cu a fetiorului D-tale. Au nu eră datorinti'a D-tale in acele momente se admoniedi parintesce pre fetioru pentru acesta purtare in totu casulu — necuviintiosa? Ti ai implinitu D-ta aceasta datorintia? Au nu totu D-ta te ai iritatu mai multu, si apoi teai departatu maniosu? Intru adeveru curiósa escusare faci, candu vrei a dice, ca nu eu am fostu ci fetiorulu. Eata ca si in casulu de facia te tradasi singuru, cumca D-ta esti autorulu principalu in caus'a acesta. Sci D-ta din moralu, cumca acel'a, carele se face a se esecutá prin altulu vreunu actu, eo ipso, s'a facutu nu numai complice la acel'a, ci chiaru autorulu aceluia? Mai poftesci argumente?

Ce se tiene de fondulu scolastecu gr. or., eu l'am adusu inainte numai se ve demustru mai chiaru nefundat'a pretensiune a se fi destinatu ceva din venitulu teatrului si pentru ce nu e. D-tale -ti place a dice, cumca te miri ca-ce mi am permisu a esi in publicu cu astufeliu de neadeveru.

La acésta respundu in scurtu. Vai si amaru de fondulu cu care te laudi D-ta, dér' éra vai si amaru de tóte scólele, cari voru avé numai asemene fonduri! Si eu scieam, cumca cu ocasiunea unui prandiu — cativa individi — au conferitu óre cari sumulitie de bani pentru formarea unui fondu. De atunci au trecutu mai multi ani, si acumu — te rogu D-le Trutia se-mi spuni — déca poti — cum sau manipulatu crucerii aceia si la ce suma au ajunsu? Póte D-ta din Cricau scii mai bene cá mene din Ighiu. —

Multu masiu bucurá se fiu demintitu, inse cu date autentice positive — éra nu cu vorbe din ventu — ca-ce pona candu nu voiu vedé cu ochii si nu voiu pipai cu manele — nu voiu crede. —

Finescu de astadata aceste reflexiuni, cu cari m'am sentitu datoriu pentru aperarea onórei mele, dechiarandu, ca numai fiindu silitu am scrisu aceasta polemia, ca-ci ori ce polemie personale le urascu din sufletu. (si pentru cá se ne intielegemu in principiulu adeverului, ca unde lipsesce acesta, a luatu Ddieu tóta posibilitatea de cointielegere, cu tóte, ca in punctulu interesseloru nationali trebue se ne abnegamu tóta ur'a cea vatiniana confessionale si tóte patimele, cá se ne potemu cointielege! se potemu fi cu totii in tóte mai fericiti. Red.)

Crisianu
parochu gr. cat.

Inaintamu si se mai inalutamu cu poteri reunite!

— Nóue diurnale esira la lumina in Romania. „Reform'a“ cunoscuta reinviá cu program'a cea mai liberale constitutionale; in Botosiani „Independentulu“ nu póte dupa titulu profesá decatu lupt'a pentru libertatea constitutionale combatendu tóte uneltirele si incercarile clicelóru, cari facu atentatu asupra aparatoriloru libertatii cu angustarea drepturiloru si jignirea demnitatii si stimei nationei. „Teleormanulu“, altu diariu nou, ce esa in Turnulu Magurele, dupa numele districtului, a redicatu drapelulu seu si alu fundatoriloru lui cu programa nu mai pucinu nationale, candu dice:

„Drapelulu nóstru este progresulu conformu principieloru generalmente admise si puse in aplicatiune.

„Nationalitatea este focarulu simtiemintelorn nóstre politice; amelioratiunea conditiuniloru de vietuire ale individului este basiulu cugetariloru si inspiratiuniloru nóstre sociali.

„Cu catu vomu fi inesorabili in contra prevaricatiuniloru, colusiuniloru, ineptiei si incuriei, cu atatu ne vomu face ua sacra détoria d'a pune in reliefu actiunile meritórie ale tuturoru acelor'a, cari voru corespunde obligatiunii morale si sociale a omului privatu si publicu.“

„Uvrierulu“, cá inainte mergatoriu la fundarea asociatiunei de lucratori, prepará unirea lucratoriloru in societate, care se si constitue.

Astadi Primimu Nr. I din „Lucratoriulu Romanu“ care esi deodata cu infiintiarea **„Asociatiunei lucratoriloru din Romania.“** Acésta Asociatiune, acésta reuniune póte fi regeneratóri'a Romaniei, déca se va tiené cu santiania si nepregetu de cuprinsulu statuteloru sale, cari au de fundamentu crearea classei midilulocie in Romania, prin lucru, lucru si lucru, prininsocirile pentru prosperarea lucrului intre lucratorii Romaniei, stringundu legaturele celoru debili, pentru cá cu poteri unite se immultiasca si se inaltiè inflorirea industriei intre romani. Ddieu se ajute!

Prospectulu „Lucratoriului Romanu“ e acesta:

„Una natiune traiesce candu puterile séle suntu puse in activitate, lucrédia. Lucrarea e semnulu vietiei siviati'a se imbunatatiesce cu catu lucrarea este mai indreptata spre celle folositóre.

Se damu una directiune utile activitatii nóstre, lucratori cu braciele, lucratori cu cugetarea, ca-ci numai atunci natiunea romanésca, marea familia din care facemu parte, va prosperá, va merge inainte catra bine, va trai, si traindu dens'a vomu trai si noi.

Si pentru cá se ajungemu mai iute la acestu scopu mantuitoriu este trebuintia se ne punemu braciu lunga braciu, cugetu lunga cugetu, se ne unimu in santul-Lucru, se ne infratimu animile, se ne associamu puterile.

Numai in acestu semnu vomu invinge.

Din fericire, acesta idea multu timpu adormita, se descepta in sufletele lucratoriloru, se propaga de densii in presa si in intruniri, se imbracisa de unu mare numeru, i se dede vietia prin intemeiarea Associatiunii lucratoriloru din Romania.

Statutele Associatiunii fura publicate in „Uvrierulu,“ acea fóia inaintemergatóre, care trombitia si prepara unirea lucratoriloru. In aceste Statute se prevede crearea unui jurnalu, care se represinte interesele lucratoriloru, care se se lupte pentru intinderea si inflorirea industriei nationali

Acestu diurnalu isi incepe essistenti'a de astadi, sub conducerea unui comitetu allesu din senulu lucratoriloru.

Tendintiele si aspiratiunile acestui organu suntu tendintiele si aspiratiunile bunului lucratoriu romanu;

a) de a stringe legaturele de infratire intre meseriasi;

b) de a combate totu ce e reu si vetematoriu locratoriloru, din ori-ce punctu de vedere;

c) de a aperá, pe tote caile legali si drepte, interesele bine intielese ale loru;

d) de a incuragiá mersulu inainte alu industriasiloru romani, cá se putemu ajunge mai repede la una industria romanésca.

Acestea suntu punctele fundamentali ale programei acestui organu.

Mai remane unu lucru, care cauta se-lu lamurimu dela inceputu.

Face-vomu sau nu politica?

La acésta intrebare respundemu: dá si nu.

Este una politica destrabalata, care se nutresce din passiuni órbe si basse, din injurie personali, politica inutile si degradatóre care nu póte aré de efectu de catu distragerea lucratoriului dela bunele occupatiuni si turburarea mintei si inimei séle.

Asemenea politica o socotimu periculósa si nu ne vomu apropiá de dens'a.

Cerculu politicei nóstre va fi strimtu, este politic'a lucratorului. Atatu catu interesele séle suntu legate de politic'a tierei, catu industri'a si comerciulu suntu in reportu cu Statulu, vomu face politica, politica care consta in armonisarea intereseloru Statului cu interesele lucratoriloru; fiind-ca noi credemu, ca unu corpu nu este deplinu sanetosu de catu candu tóte membrele séle suntu in buna stare si in armonia, ca unu Statu nu prospera de catu candu tóte fortiele séle active suntu in stare de prosperitate. Tari'a si binele totului aterna dela tari'a si binele partiloru.

Acésta fiindu programa „Lucratoriului Romanu,“ punemu punctulu aci si ve rugamu de buna primire.“

Asociatinea lucratoriloru din Romania e dér' constituita, comitetulu centrale in Bucuresci invita pe toti iubitorii de a imbraciosia industri'a a se alatura acestei reuniuni, ale carei statute merita a fi pre totu loculu puse in lucrare, in fapta viua, in tóte órasiele spre a da sboru la o buna stare muncii romane pre tóte terenele industriei lumesci. Noi aici in Brasiovu premierseramu cu recunóscerea lipsei si cu infiintiarea de asemene reuniune, ale carei statute, dupa intarirea definitiva le vomu scóte la lumin'a publicului, pana atunei inse publicamu, cá unu ce imbucuratoriu statutele si constituirea asociatiunii lucratoriloru in Romania:

(Va urmá.)

Varietati.

Avisu. Din „Procedur'a cartii Funduarie“ compusa si elucrata pentru partite si agenti se mai afla de vendiare vreo 200 esemplarie si se procura cu pretiu scadiutu de 1 fl. 30 cr. v. a. Invetiatori romani voru primi opulu cu 1 fl. 15 cr. adresanduse de a dreptulu la autorulu opului Grigoriu Tomás Miculescu, adjunctu reg. la cart. funduaria in Siomcuta mare.

— M. S. imperatorele a datu din cass'a sa privata 300 fl. ajutoriu pentru greu cercatii locuitori din comunitatea Galati (tierr'a Oltului) si 400 fl. pentru cei din comunitatea Széplak.

— (Cati vienesi suntu?) Astadi, dupa conscriptiunea din a. c. Viena numera 901,380 locuitori, prin urmare dupa London si Parisu e Viena mai impopulata; cetatea interna 67.572 ceilalti in suburbie.

— (Cale ferata.) La Brasiovu se apropia calea ferata de a se folosi la escursiuni, fiindu asiediate si pentele de feru pe unu teritoriu de mai multe mii metre, incatu in 3, 4 septemani se voru face incercari de carutiari pana catra Apatia. Curtea trenului si edificiale ei se afla parte mare cladite incatu consortiulu intreprindietoriu merita respectu, pelunga asecurarea intereseloru Capitalului facuta din partea regimului, care va plati grosu la calea ce va importa pre pucinu, déca nu se va inteli junctiunea cu calile ferate din Romani'a. —

— Conventiunea internationala inchiata intre Ungari'a si Romani'a in privinti'a junctiuni caliloru ferrate romanesci cu cele ostrungaresci s'a subscrisu in 8 Nov. in Bucuresci, d'in partea ministrului romanu Costa-Foru si a consulelui generalu ostrungarescu br. Schlechta, si astfeliu s'a tramissu ministrului-presiedinte ungarescu. Unu correspundinte d'in Bucuresci alu diuariului „P. Lloyd“ scrie, ca junctiunea, dupa conventiunea inchiata, se va face in punctele Iticani, Vercierov'a, Vulcanu, Uzu (Oituzu) si Timisiu séu Buzeu. Liniele ce respundu la Iticani se afla degiá in comunicatiune si cestiunile speciale se voru regulá prin una conventiune separatu. Cele-lalte patru linie sunt d'a se construi: de la Timisiora preste Orsiov'a la Turnu-Severinu; de la Petrosieni preste passulu Vulcanu la Filiasi; de la unu punctu accomodatu alu callii ferrate ung. de ostu preste Uzu (Oituzu) la Adjudu-Galati, si de la Brasiovu preste passulu Timisiu la Ploiesci. — Ostrunguri'a este obligata a construi linii'a de la Timisiora preste Lugosiu, Caransebésiu si Orsiov'a-Vechia pana la confiniele tierei, spre a o impreuná cu lini'a romana Turnu-Severinu-Bucuresci; guvernulu romanu are d'a construi linii'a de la Filiasi preste Gorjiu pana la passulu Vulcanu, spre a o impreuná cu lini'a Petrosieni, care d'in partea guvernului ung. este d'a se continuá pana la confiniele tierrei. Mai departe, guvernulu ung. are d'a impreuná unu punctu alu calli ferrate de ostu cu Oituzulu, éra guvernulu romanu are d'a impreuná punctulu Oituzu cu unu punctu alu liniei ferrate ce duce la Galati, care linia este degiá concessionata si se construe tocmai acum; asemenea este d'a se impreuná d'in partea guvernului reg. Brasiovulu cu passulu Timisiu, éra din partea guvernului rom. Timisiulu cu Ploiescli, Liniele Timisior'a-Turnu-Severinu si Petrosieni-Filiasi au d'a se construi in acelu-a-si tempu pre ambele territorie si totu odata a se dá si in comunicatiune. Lini'a ce impreuna calea-ferrata ung. de ostu cu Oituzulu si pre acestu-a cu Adjudulu este d'a se construi si deschide in tempu de patru ani dupa deschiderea ambeloru cali ferrate, cari sunt d'a se impreuná. In privinti'a liniei Brasiovu-Ploiesci d'in partea Ostrunguriei se va da una concessiune pana la Timisiu, fara garantia de statu; din partea Romaniei se va da una concessiune de la Timisiu pana la Ploiesci la acei-a-si concessionari, asemenea fara garantia, inse pre langa eliberare de contributiune pre 40 de ani, si espropriatiune gratis pre domenie pre lange una cautiune de 25.000 fl. pre milu. In acesta conventiune s'au stabilitu mai departe stipulatiunile politice, precum si celea relative la constructiune si la tarifa, asemeuea s'au luatu si mesurele in privinti'a comunicatiunii si esploatarii internationale.

— Du privire la valorea proprietatiloru erariali inregistramu urmatoriele date: Dupa pamenturile erariali de agricultura se platesce contribuiune annuala 386.000 fl.; dupa paduri 805.000 fl., laolalta 1,191.000 fl. Acésta summa multiplicata cu 100, ni da valorea possesiunii erariali cu 119,100.070 fl. — Dupa regalie se platesce contributiune anuale 900.000 fl.; din acésta summa, multiplicata cu 20, resulta valorea regalieloru cu 18,000.000 fl., de aici sunt inse d'a se subtrage spesele de manipulatiune de 40%, capitalisate cu 7,200.000 fl., si asie valorea remane in summa de 10,800.000 fl. Padurile confiniarie, dupa cari nu se platesce contributiune, representa una valore de 5 millione. Tota proprietatile erariali representa deci una valore de 134.100.000 fl. in Ungari'a. „Fed.“

— Doue planete mici fura descoperite din nou de Observatorele din Parisu in nóptea de 5 spre 6 Noembre.

Cea d'antaia fu descoperita de d. Henry Paul la 10 ore, 30 minute, 32 secunde, timpu de midilocu, in positiunea urmatóre:

Ascensiune drépta: 2 ore, 1 m., 36 s., 3.

Distantia polaria; 76°, 12',55".

Miscarea ei pe ora e de — 2s,5 in ascensiune drépta si de + 9" in distantia polaria. Planet'a e de a 11-a marime.

A doua planeta fu descoperita de d. Henry Prosper la 11 ore, 47 m., 47 s., timpu de midilocu, in positiunea urmatória:

Ascensiune drépta: 2 ore, 1 m., 53 s., 9.

Distantia polaria: 76°, 17',53".

Misicarea i pe ora de — 2s, 4, in ascensiune drépta, si de + 5" in distantia polara. Planeta e de a 11°, 5 marime. (L'Avenir national). „Rom.“

Cursurile

la bursa in 22 Nov. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 18	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 „ 66½	„ „
Augsburg	—	—	107 „ —	„ „
Londonu	—	—	108 „ 75	„ „
Imprumutulu nationalu	—		66 „ 20	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			70 „ 30	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 „ —	„ „
„ „ temesiane			79 „ —	„ „
„ „ transilvane			76 „ 25	„ „
„ „ croato-slav.			„ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	982 „ —	„ „
„ creditului	—	—	336 „ 50	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.